

Leren van het buitenland

Leren van elkaar kan op alle niveaus, maar ook op alle plekken. Een aantal collega's toog naar het buitenland om daar naar het speciaal (basis)onderwijs te kijken, kennis te delen en te leren. Hoe gaan ze om met speciale behoeften in Suriname, Kenia en Amerika? Drie verhalen.

1

Amerika: steeds kijken wat er nodig is

Tekst is geschreven door Jan Bot en verscheen eerder in Onderstroom Magazine van Stichting Kopwerk, Stichting Schooltij en Stichting Onderstroom.

‘Door elkaar regelmatig te ontmoeten, een kijkje bij elkaar in de keuken te nemen, leer je elkaars werksort kennen’

Niet lang na de oprichting van Kopwerk maakte een groep van zo'n 25 medewerkers de overstek naar de Verenigde Staten, om te leren van de manier waarop daar het onderwijs werd vormgegeven. Meer verbindend zou het zijn, inclusiever.

Tijdens een gesprek kwam de vraag op tafel hoe zij omgingen met kinderen die iets eigens nodig hebben. De bestuurder gaf het voorbeeld van een autistische jongen – Jeffrey – die ze de afgelopen jaren gewoon op school hadden weten te houden, terwijl dat best ingewikkeld was. Dat nu de volgende uitdaging was om die ook op het voortgezet onderwijs te laten functioneren en wat ze daaraan deden. En hoe iedereen rondom Jeffrey daarbij betrokken was.

Dat willen we wel eens zien “Dat was een mooi verhaal. Maar dat zouden we natuurlijk wel eens in de praktijk willen zien” was ons antwoord. De bestuurder keek in haar agenda en zei: “Dat komt goed uit, want vanmiddag is er een gesprek over Jeffrey. Wil je mee?” Een paar uur later rijden we 60 kilometer naar het gesprek. Daar aangekomen zit een aantal mensen rondom een grote tafel met een prachtige schaal fruit en voor iedereen wat te drinken. De vraag van die middag was Hoe kunnen wij er samen voor zorgen dat Jeffrey ook op het vo gaat functioneren? Want vanzelf zal dat niet gaan.

Wekker

Een van de aanwezigen was het jongere zusje van Jeffrey. Zij maakte meteen de geweldige opmerking “Nou, dan zal hij eerst maar eens moeten leren op tijd z'n bed uit te komen. Want dat is nogal een probleem!” Degene die het gesprek leidt, neemt het zusje serieus en vraagt door. “Nou, dan moet hij een wekker hebben,” zegt het zusje. “Heb jij een wekker?” vraagt hij. “Ja hoor,” zegt ze, “maar dat moeten we dan wel goed oefenen, want dat gaat niet vanzelf goedkomen...” “Nou, als jij nou je wekker geeft aan Jeffrey, en jullie gaan samen oefenen, dan gaan we kijken of dat lukt.” En op het whiteboard werd geschreven: Zusje levert wekker.

10 keer oefenen

Het volgende probleem was dat Jeffrey zelf naar school zou moeten. Dat was een probleem, want als dingen anders gingen dat hij gewend was, raakte Jeffrey in opperste paniek. “Hoe kunnen we hem nou leren om naar de schoolbus te gaan, om mee te gaan, om op de goede plek uit te stappen en dan daadwerkelijk naar school te gaan. Als hij niet oefent, wordt dat niks.” “Nou,” zegt de sportcoach van zijn basketbalteam, die aanwezig was omdat Jeffrey hem vertrouwde en ze dachten als iemand wat bereiken kan met Jeffrey dan moet hij dat zijn “dan ga ik de komende weken 10 keer met Jeffrey die route oefenen, zodat hij het daarna zelf kan.”

Samen sterk

En zo ging dat gesprek door. De basisschool die uitlegde wat de ‘Do's and don'ts’ waren om ervoor te zorgen dat Jeffrey kon functioneren. De collega's van het vo die dat meenamen als ‘gebruiksaanwijzing’ naar hun school. De moeder die gevraagd werd of ze hulp nodig had om ervoor te zorgen dat ze Jeffrey op tijd bij de bus te krijgen.

En uiteindelijk zaten alle mensen om Jeffrey heen om ervoor te zorgen dat dat zou gaan lukken. Het was prachtig om mee te maken en de gedachte ging door ons heen: “Bij ons doet een externe een onderzoekje, en dan komt iemand vertellen wat er met het kind is en hoe het moet. Hier werd gewoon gedacht in oplossingen. Wat is er nou echt nodig om dat goed te laten gaan.” Een heel mooie manier van elkaar serieus nemen. Ouders, school, sociale omgeving. Dat heeft ons enorm geraakt, en gesterkt in de gedachte dat je samen veel kunt bereiken!

Reactie Jan Bot: ‘Dit is alweer een aantal jaren geleden, maar nog steeds inspirerend. Als je ziet hoe het anders kan, kun je beter reflecteren op hoe je het zelf doet. Uiteindelijk levert de manier zoals beschreven meer op. Iedereen neemt samen de verantwoordelijkheid rond deze jongen. Zusje, sportcoach, ouders; om het kind heen is het heel goed georganiseerd. Ze hebben een structuur gecreëerd waarin dingen niet vastliggen, en waarin je daardoor steeds kunt blijven vragen: ‘wat is er nu nodig voor dit kind’. De structuur maakt het mogelijk om die vraag te blijven stellen. Dat is heel anders dan: ‘Wij weten wat goed is voor uw kind’. Het kind is er normaal ook bij tijdens zo'n gesprek, maar in Jeffrey's geval gaf dat te veel prikkels. Maar het is praten met, en niet praten over. Dat brengen ze in de praktijk en daar ben ik van gecharmeerd. Ik denk niet dat we alles na kunnen doen, maar goed kijken naar wat een kind nodig heeft en hoe we dat met zijn allen in de praktijk gaan regelen, daar draait het uiteindelijk wel om.’